

UZASADNIENIE

Objaśnienia przyjętych wartości do Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Prabuty na lata 2024-2034

Obowiązek sporządzenia Wieloletniej Prognozy Finansowej jest jedną z zasadniczych zmian wprowadzonych ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 roku odnoszących się do zagadnień gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Regulacja ta stwarza możliwość kompleksowej analizy sytuacji finansowej jednostki oraz możliwość oceny podejmowanych przedsięwzięć z perspektywy ich znaczenia dla samorządu. W zamyśle prawodawcy wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego ma być instrumentem nowoczesnego zarządzania finansami publicznymi.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta i Gminy Prabuty zastosowano wzory załączników (załącznik nr 1 oraz załącznik nr 2 do uchwały) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 roku w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. 2021 poz. 83).

Podstawą opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Prabuty jest uchwała budżetowa na 2024 rok, wartości planowane na koniec III kwartału 2023 roku, dane sprawozdawcze z wykonania budżetu Miasta i Gminy Prabuty za lata 2022 i 2021 oraz Wytoczne Ministra Finansów dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych, będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (aktualizacja – 3 października 2023 r.). W kolumnie pomocniczej dotyczącej przewidywanego wykonania w 2023 roku wprowadzono wartości, zgodnie z aktualnym planem budżetu Miasta i Gminy Prabuty na dzień przyjęcia uchwały, z uwzględnieniem korekt w zakresie rzeczywistego wykonania budżetu w 2023 r.

Art. 227 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.) zakłada, iż wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat budżetowych. Z ust. 2 powołanego artykułu wynika, iż prognozę kwoty długu, stanowiącą integralną część wieloletniej prognozy finansowej, sporządza się na okres, na który zaciągnięto lub planuje się zaciągnąć zobowiązanie.

Na dzień podjęcia uchwały, spłatę zobowiązań przewiduje się do roku 2034. Kwoty wydatków wynikające z limitów wydatków na przedsięwzięcia nie wykraczają poza okres prognozy kwoty długu. W związku z powyższym, Wieloletnia Prognoza Finansowa Miasta i Gminy Prabuty została przygotowana na lata 2024-2034.

Założenia makroekonomiczne

Przy opracowaniu prognozy pozycji budżetowych Miasta i Gminy Prabuty wykorzystano trzy podstawowe mierniki koniunktury gospodarczej – dynamikę realnej PKB, dynamikę średniorocznej inflacji (CPI) oraz dynamikę realnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej. Na ich podstawie oszacowano

wartości dochodów i wydatków Miasta i Gminy Prabuty, co dzięki konstrukcji i zaawansowanym metodom dokonywania obliczeń, pozwoli realizować w przyszłości właściwą politykę finansową jednostki.

1. Dochody

Prognozy dochodów Miasta i Gminy Prabuty dokonano w podziałach merytorycznych, a następnie sklasyfikowano w podziały wymagane ustawowo. Podział merytoryczny został sporządzony za pomocą paragrafów klasyfikacji budżetowej i objął dochody bieżące i majątkowe.

Dochody bieżące prognozowano w podziale na:

1. dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych;
2. dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych;
3. subwencję ogólną;
4. dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące;
5. pozostałe dochody (m. in.: podatki i opłaty lokalne, grzywny i kary pieniężne, wpływy z usług, odsetki od środków na rachunkach bankowych), w tym: z podatku od nieruchomości.

Dochody majątkowe prognozowano w podziale na:

1. dochody ze sprzedaży majątku;
2. dotacje i środki przeznaczone na inwestycje.

1.1. Dochody bieżące

Planując dochody bieżące uwzględniono dotychczasowe kształtowanie się dochodów budżetu Miasta i Gminy Prabuty oraz przewidywania na następne lata.

Podatek od nieruchomości

Stosownie do przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, wysokość stawek podatku od nieruchomości nie może przekroczyć górnych granic stawek kwotowych ogłoszonych przez Ministra Finansów. W roku budżetowym wpływy z tytułu podatku od nieruchomości zaplanowano w oparciu o planowane na 2024 r. stawki podatku od nieruchomości oraz zasób nieruchomości Miasta i Gminy Prabuty, który stanowi przedmiot opodatkowania. Wysokość wpływów z podatku od nieruchomości na 2024 r. ustalono więc na poziomie 6 310 000,00 zł, co stanowi 112,08% dochodów z tego tytułu planowanych do uzyskania na koniec 2023 r.

W latach następnych zakłada się wzrostowy trend wpływów z tego podatku i zwiększanie dochodów będących konsekwencją planowanego wzrostu stawek podatkowych oraz corocznego przyrostu przedmiotów opodatkowania związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynków mieszkalnych.

Udział w podatkach centralnych

Jako że ta grupa dochodów pozostaje w bardzo silnym związku z sytuacją makroekonomiczną kraju, przy szacowaniu dochodów z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz od osób prawnych (CIT) w okresie prognozy wzięto pod uwagę prognozowane wskaźniki makroekonomiczne. Wzrost minimalnej płacy, a także wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, który nastąpił w latach 2023-2024 powinien przełożyć się również na wzrost dochodów gminy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych szczególnie po 2025 roku.

Subwencje i dotacje na zadania bieżące

Planowaną kwotę subwencji ogólnej oraz dotacji celowych z budżetu państwa (innych niż środki na dofinansowanie realizacji projektów europejskich) na 2024 rok przyjęto w oparciu o informacje przekazane przez Ministra Finansów. W kolejnych latach prognozy założono wzrost kwoty otrzymywanych dotychczas cyklicznych subwencji i dotacji celowych z budżetu państwa w oparciu o prognozowane wskaźniki makroekonomiczne.

1.2. Dochody majątkowe

Waloryzacji o wskaźniki makroekonomiczne nie poddano dochodów o charakterze majątkowym. Dochody majątkowe, w tym przede wszystkim dochody ze sprzedaży majątku pozbawione są regularności, a ich poziom uzależniony jest od czynników niezależnych, jak np. koniunktura na rynku nieruchomości.

W 2024 roku dochody ze sprzedaży majątku zaplanowano na poziomie 1 126 000,00 zł. Bazując na informacjach o wykonaniu dochodów majątkowych w poprzednich latach, należy stwierdzić, że zaplanowana kwota jest realna, ryzyko ich niewykonania jest minimalne, a sama sprzedaż mienia została zaplanowana przy dochowaniu najwyższej staranności.

W 2024 roku zaplanowano dotacje oraz środki przeznaczone na inwestycje w wysokości 15 568 307,74 zł, które wiążą się z uzyskaniem bezzwrotnego dofinansowania na realizację zadań przedstawionych m.in. w załączniku nr 2 do Wieloletniej Prognozy Finansowej. Dotacje obejmują środki na realizację niżej wymienionych zadań:

Środki z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków - 689.000,00 zł,

Środki z Rządowego Funduszu Polski Ład - 3.255.124,74 zł,

Środki z Rządowego Funduszu Polski Ład - 7.940.000,00 zł,

Środki w WFOŚ na program Ciepłe Mieszkanie - 207.500,00 zł,

Środki z programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust.1 pkt 2 i 3 (PROW) - 3.476.683,00 zł.

Dotacje oraz środki na inwestycje zaplanowano również w roku 2025 w kwocie 310 000,00 zł.

2. Wydatki

Prognozy wydatków Miasta i Gminy Prabuty dokonano w podziale na kategorie wydatków bieżących i wydatków majątkowych.

2.1. Wydatki bieżące

Poziom prognozowanych wydatków bieżących zdeterminowany jest zakresem realizowanych zadań oraz możliwościami finansowymi. Priorytetem w zakresie planowania wydatków było zapewnienie odpowiednich środków na utrzymanie dotychczasowego zakresu i poziomu usług świadczonych na rzecz mieszkańców. Wydatki bieżące prognozowano w podziale na:

1. wynagrodzenia i składki od nich naliczane;
2. wydatki związane z obsługą zadłużenia, w tym odsetki i dyskonto;
3. pozostałe wydatki bieżące.

Planując wydatki na lata następne uwzględniono dotychczasowe kształtowanie się wydatków budżetu Miasta i Gminy Prabuty oraz przewidywania na następne lata.

Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń

Zgodnie z założeniami przyjętymi przy prognozie dochodów, dla wydatków bieżących w roku 2024 przyjęto wartości wynikające z uchwały budżetowej. W 2024 r. w budżecie Miasta i Gminy Prabuty wydatki na wynagrodzenia pochodne od wynagrodzeń zabezpieczono w wysokości 29 249 045,00 zł, co stanowi zmianę w stosunku do przewidywanego wykonania na koniec 2023 r. o kwotę 3 236 155,73 zł. W latach 2025-2034 zaplanowano wzrost wynagrodzeń.

Poręczenia i gwarancje

W okresie prognozy Miasto i Gmina Prabuty nie planuje wydatków z tytułu poręczeń i gwarancji.

Odsetki i dyskonto

Wydatki na obsługę długu skalkulowano w oparciu o obowiązujące stawki WIBOR jak również warunki wynikające z zawartych umów (w przypadku zobowiązań historycznych). Zgodnie z projekcją inflacji opublikowaną przez Narodowy Bank Polski, osiągnęła ona szczyt w pierwszym kwartale 2023 roku. Od tego momentu prognozowany jest spadek inflacji, która z końcem 2024 powinna kształtować się na poziomie między 5% a 7%. Do kalkulacji kosztów obsługi długu przyjęto zgodnie z powyższym, że skorelowany z inflacją poziom stóp procentowych w okresie prognozy będzie relatywnie powoli spadać, natomiast dynamika spadku poziomu stóp procentowych będzie wolniejsza od dynamiki spadku poziomu inflacji i do ustabilizowania poziomu stóp procentowych dojdzie w 2029 roku.

Dodatkowo, w prognozie WPF uwzględniono również koszty obsługi zobowiązania planowanego do zaciągnięcia.

Pozostałe wydatki bieżące

W 2025 r. założono spadek pozostałych wydatków bieżących. Władze Miasta i Gminy Prabuty przewidują znaczące oszczędności w budżecie na 2025 r. W tym celu konieczne będzie podjęcie szeregu działań oszczędnościowych w 2024 roku, których efekty finansowe będą widoczne w kolejnym roku. Władze zamierzają szukać oszczędności w zakresie oświaty i promocji, dotacji i wydatków pozostających poza podstawowymi obowiązkami samorządu oraz innych obszarów, które zostaną określone na podstawie wnikliwej analizy struktury wydatków w trakcie roku budżetowego. Dalsze wartości dotyczące pozostałych wydatków bieżących od roku 2026 prognozowane były w oparciu o pomniejszone wartości z 2025 r. z wykorzystaniem wskaźnika inflacji.

2.2. Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe obejmują przede wszystkim przedsięwzięcia inwestycyjne, które ujęto w załączniku nr 2 do Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Prabuty na lata 2024-2034.

3. Wynik budżetu

Wynik budżetu w prognozowanym okresie jest ściśle powiązany z przyjętymi założeniami do prognozy dochodów i wydatków.

W budżecie na 2024 r. zaplanowano ujemną różnicę pomiędzy dochodami i wydatkami budżetowymi. Wynik budżetu planuje się na poziomie -5 405 069,20 zł, a jego pokrycie planuje się z:

1. kredytów, pożyczek lub papierów wartościowych – 2 973 084,00 zł;
2. wolnych środków – 2 131 985,20 zł;
3. spłaty udzielonych pożyczek – 300 000,00 zł;

Fakt prognozowania w oparciu o dane makroekonomiczne o niewielkiej zmienności powoduje zrównoważony i stabilny wzrost dochodów oraz wydatków bieżących, któremu można przypisać cechy statystyczne.

4. Przychody

W okresie objętym prognozą zaplanowano przychody budżetowe.

W roku budżetowym przychody zaplanowano na poziomie 7 440 309,20 zł. Przychody Miasta i Gminy Prabuty w 2024 r. obejmują:

- kredyty, pożyczki lub emisję papierów wartościowych – 5 008 324,00 zł;
- wolne środki – 2 131 985,20 zł;
- spłaty udzielonych pożyczek – 300 000,00 zł;

W kolumnie “2023 Wykonanie” dokonano korekty planowanych przychodów Miasta i Gminy. W planie budżetu Miasta i Gminy na 2023 r. (aktualnym na 30 września 2023 r.) planuje się przychody zwrotne w wysokości 3 569 015,00 zł. Do końca roku

budżetowego 2023 zobowiązanie zostanie wykonane w kwocie 3 000 000,00 zł, dlatego dokonano stosownej korekty pozostałego planu przychodów (zmniejszenie przychodów o ww. kwotę) oraz ujętych w prognozie WPF rozchodów wynikających z planowanej spłaty ww. zobowiązania.

W 2024 r. zaplanowano przychody w wysokości 2.131.985,20 zł z tytułu wolnych środków, w tym między innymi środki otrzymane z grantu w ramach Europejskiego Instrumentu Miejskiego (EUCF) w wysokości 168.051,00 zł oraz środki z niezakończonych w 2023 roku inwestycji „Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Sanatorium” w kwocie 29.857,20 zł. Środki te zostaną wydatkowane dopiero w 2024 roku. Wolne środki na koniec 2022 roku wynosiły 7.137.151,44 zł. Po oszacowaniu wykonania dochodów i wydatków za rok 2023, biorąc pod uwagę przewidywane zaangażowanie w planie przychodów 2023 roku wolnych środków w wysokości około 500.000,00 zł oraz planowanej wysokości zadłużenia na koniec 2023 roku w wysokości 18.264.280,00 zł prognozuje się utrzymanie wolnych środków na koniec 2023 roku na poziomie wyższym niż przyjęty w przychodach na 2024 rok.

Ponadto w planie przychodów znajduje się kwota 300.000,00 zł, która dotyczy planowanej spłaty pożyczki udzielonej w 2023 roku.

5. Rozchody

W roku budżetowym oraz w okresie prognozy planuje się rozchody budżetowe. Rozchody Miasta i Gminy Prabuty obejmują spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych.

W zakresie zawartych umów, rozchody Miasta i Gminy Prabuty zaplanowano zgodnie z harmonogramami. W tabeli poniżej spłatę ww. zobowiązań przedstawiono w kolumnie „Zobowiązanie historyczne”.

Spłatę zobowiązania planowanego do zaciągnięcia ujęto w latach 2031-2034. W tabeli poniżej spłatę ww. zobowiązań przedstawiono w kolumnie „Zobowiązanie planowane”.

Tabela 6. Spłata zaciągniętych i planowanych zobowiązań Miasta i Gminy Prabuty

Rok	Zobowiązanie historyczne [zł]	Zobowiązanie planowane [zł]	Zobowiązania razem [zł]
2024	2 035 240,00	0,00	2 035 240,00
2025	2 035 240,00	0,00	2 035 240,00
2026	2 193 800,00	0,00	2 193 800,00
2027	2 000 000,00	0,00	2 000 000,00
2028	3 000 000,00	0,00	3 000 000,00
2029	2 000 000,00	0,00	2 000 000,00
2030	2 000 000,00	0,00	2 000 000,00
2031	1 000 000,00	1 000 000,00	2 000 000,00

Rok	Zobowiązanie historyczne [zł]	Zobowiązanie planowane [zł]	Zobowiązania razem [zł]
2032	2 000 000,00	0,00	2 000 000,00
2033	0,00	2 000 000,00	2 000 000,00
2034	0,00	2 008 324,00	2 008 324,00

Źródło: Opracowanie własne.

6. Kwota długu

Na dzień 31.12.2023 r. kwota zadłużenia, wykazana w pozycji 6. Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Prabuty na lata 2024-2034, w kolumnie pomocniczej WPF „2023 przewidywane wykonanie” wynosi 18 264 280,00 zł. Na koniec 2024 roku kwotę długu planuje się na poziomie 21 237 364,00 zł, co stanowi 26,64 % planowanych dochodów ogółem.

W stosunku do dochodów ogółem pomniejszonych o dotacje i środki o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego, planowana kwota długu na koniec 2024 roku wyniesie 39,64%.

7. Relacja z art. 242 ustawy o finansach publicznych

W budżecie na 2024 r. zaplanowano ujemną różnicę pomiędzy dochodami i wydatkami bieżącymi. Wynik budżetu bieżącego planuje się na poziomie -2 202 128,00 zł. Ujemny wynik budżetu bieżącego planuje się sfinansować środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5-8 ustawy o finansach publicznych. W związku z powyższym Miasto i Gmina Prabuty zachowuje relację określoną w art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Tabela 8. Wynik budżetu bieżącego Miasta i Gminy Prabuty

Rok	Dochody bieżące [zł]	Wydatki bieżące [zł]	Wynik budżetu bieżącego [zł]	Wynik budżetu bieżącego, skorygowany o środki [zł]
2024	63 018 660,35	65 220 788,35	-2 202 128,00	229 857,20
2025	70 486 191,00	63 440 216,15	7 045 974,85	7 045 974,85
2026	71 499 963,00	64 495 170,00	7 004 793,00	7 004 793,00
2027	73 457 461,00	65 270 040,00	8 187 421,00	8 187 421,00
2028	75 275 069,00	66 842 493,00	8 432 576,00	8 432 576,00
2029	77 001 020,00	68 441 819,00	8 559 201,00	8 559 201,00
2030	78 901 045,00	70 110 906,00	8 790 139,00	8 790 139,00
2031	80 770 671,00	71 816 288,00	8 954 383,00	8 954 383,00
2032	82 605 397,00	73 459 639,00	9 145 758,00	9 145 758,00
2033	84 482 321,00	75 278 875,00	9 203 446,00	9 203 446,00
2034	86 402 415,00	77 143 169,00	9 259 246,00	9 259 246,00

Źródło: Opracowanie własne.

8. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych

Informację na temat kształtowania się relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych w okresie prognozy Miasta i Gminy Prabuty przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 9. Kształtowanie się relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych

Rok	Obsługa zadłużenia (fakt. i plan. po wyłączeniach)	Maksymalna obsługa zadłużenia (wg planu po III kwartale)	Zachowanie relacji z art. 243 (w oparciu o plan po III kwartale)	Maksymalna obsługa zadłużenia (wg przewidywane go wykonania)	Zachowanie relacji z art. 243 (w oparciu o przewidywane wykonanie)
2024	5,79%	10,39%	TAK	11,01%	TAK
2025	4,63%	6,11%	TAK	6,74%	TAK
2026	4,38%	6,66%	TAK	6,84%	TAK
2027	3,90%	7,34%	TAK	7,53%	TAK
2028	5,26%	8,20%	TAK	8,39%	TAK
2029	3,46%	8,83%	TAK	9,02%	TAK
2030	3,29%	9,73%	TAK	9,92%	TAK
2031	3,16%	11,21%	TAK	11,21%	TAK
2032	2,90%	13,46%	TAK	13,46%	TAK
2033	2,84%	13,48%	TAK	13,48%	TAK
2034	2,79%	13,57%	TAK	13,57%	TAK

Źródło: Opracowanie własne.

Dane w tabeli powyżej wskazują, że w całym okresie prognozy Miasto i Gmina Prabuty spełnia relację, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Spełnienie dotyczy zarówno relacji obliczonej na podstawie planu na dzień 30.09.2023 r. jak i w oparciu o kolumnę „2023 przewidywane wykonanie”.

Podsumowanie

Wartości wykazane w pozostałych pozycjach WPF, w tym:

1. finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy (kolumna od 9.1 do 9.4.1.1);
2. informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych (kolumna od 10.1 do 10.11)

stanowią informacje uzupełniające względem pozycji opisanych powyżej. Zostały przedstawione w WPF zgodnie z obowiązującym stanem faktycznym, na podstawie zawartych umów i porozumień.